

RETOUR®

OVER INZAMELING EN RECYCLING VAN E-WASTE

WINTER 2020

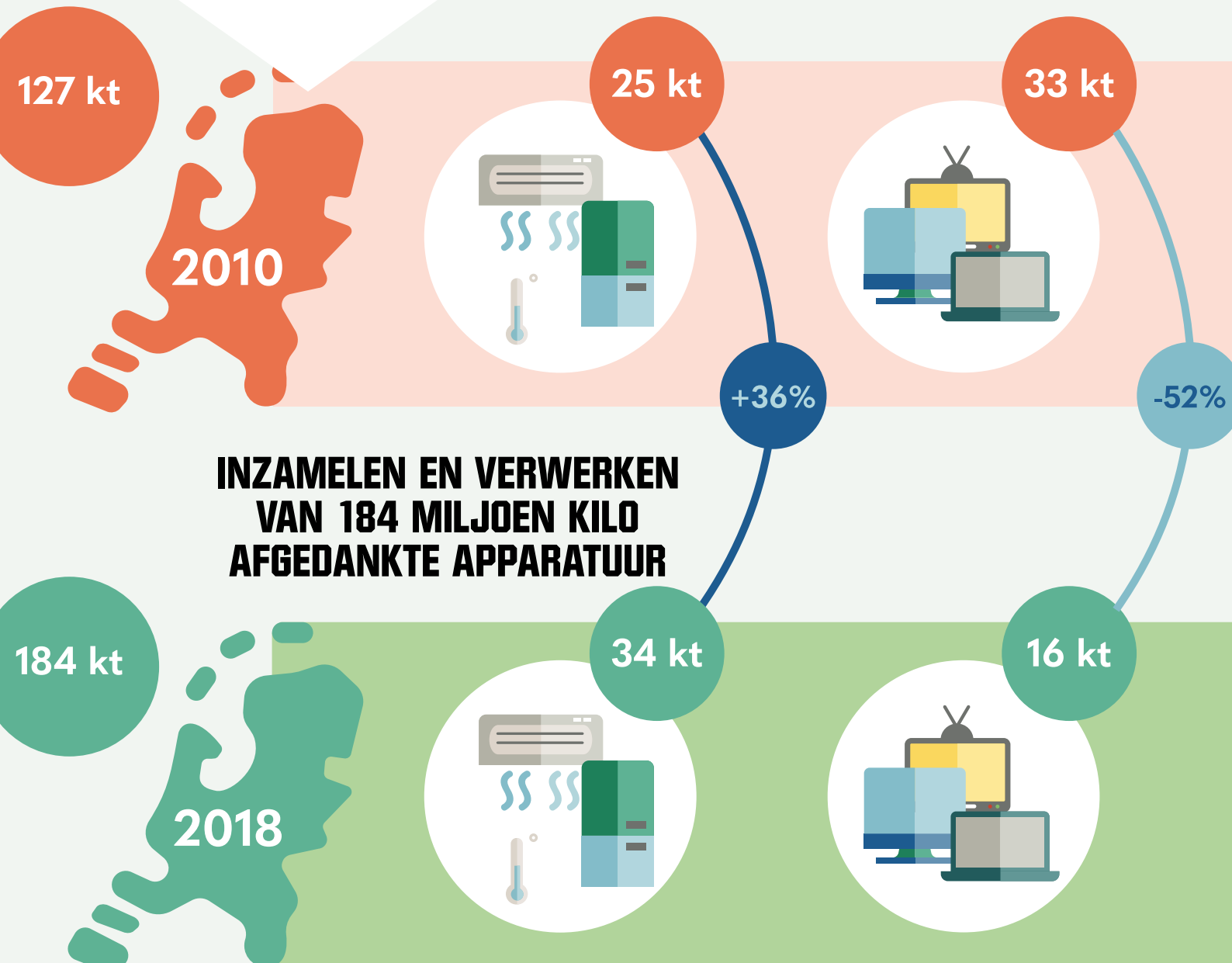
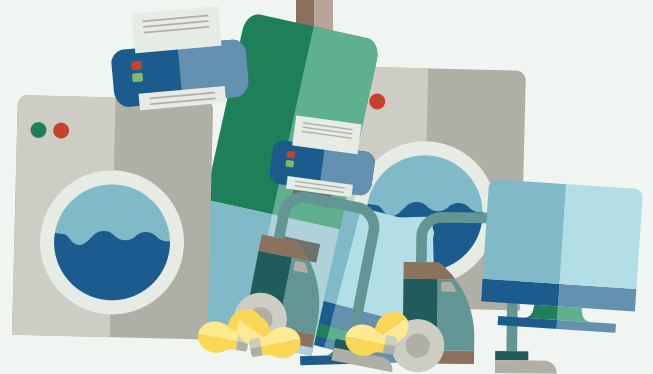
Onderzoek

De Nederlandse AEEA-stromen

Interview

"Export voor hergebruik?"

WEEE
COLLECTED

Retour is een uitgave van de producenten en importeurs van elektrische apparaten en energiezuinige verlichting, verenigd in de NVMP. Hiermee houdt de NVMP u twee keer per jaar op de hoogte van belangrijke ontwikkelingen op het gebied van e-waste in Nederland en Europa.

De standpunten van de producenten en importeurs over diverse onderwerpen vindt u op nvmp.nl. Hier staat ook nadere informatie over de productstichtingen die met elkaar de Vereniging NVMP vormen: Stichting FIAR CE, Stichting ICT Milieu, Stichting LightRec Nederland, Stichting Metalektro Recycling, Stichting Verwijdering Elektrische Gereedschappen en Stichting Witgoed.

Uw reacties en ideeën zijn welkom via info@nvmp.nl.

Uitvoeringsorganisatie Wecycle heeft een eigen website: wecycle.nl.

Retour is een uitgave voor betrokkenen bij de inzameling en recycling van elektrische apparaten en energiezuinige verlichting. Retour verschijnt in een oplage van 2.700 exemplaren. Bij dit drukwerk is gebruik gemaakt van biologische inkt. De drukker maakt gebruik van groene stroom, produceert geheel CO₂-neutraal en gebruikt uitsluitend CO₂-neutrale grondstoffen. De pre-press is geheel chemievrij. Gedrukt op milieuvriendelijk papier.

Redactie Eva Gobits, Hein Haenen en Gied van Hoorn

Redactieadres Vereniging NVMP, Baron de Couberinlaan 7, 2719 EN Zoetermeer, 079-7600621, nvmp.nl

Vormgeving Han Snel, Utrecht

Fotografie WVB Van Bree Fotografie, Amhem

INHOUD

Onderzoek	4
De Nederlandse AEEA-stromen	
Congres	8
Sprekers eensgezind	
AVV Stichting OPEN	12
Positief Ontwerpbesluit	
Deelnemer	14
Stichting OPEN geeft producenten prikkel	
Interview	16
"Export voor hergebruik?"	
NWR	18
Inzamelresultaten 2019	
LightRec	19
Ontwikkeling verlichtingsmarkt	
LightRec	20
Andreas Adam nieuw bestuurslid	
Wecycle	21
Kerncijfers	27

VOORWOORD

TIJD VOOR EEN NIEUWE AANPAK

De coronapandemie zet de wereld op zijn kop, ook de wereld van elektronicarecycling. In onze bedrijven en instellingen zijn we allemaal bezig om afstand te houden, waar mogelijk thuis te werken en besmetting te voorkomen. Tegelijk worden wij geconfronteerd met een spurt in de elektronicaverkopen nu mensen meer thuis werken en minder uitgaan – het CBS registreerde een toename van 16 procent in het tweede kwartaal van 2020.

Die verkoopspurt tikt vanaf volgend jaar door in de wettelijke inzamelverplichting die al ambitieus genoeg was. Onderzoek van de United Nations University (UNU) in opdracht van Vereniging NVMP en Wecycle bevestigt dat we er op deze manier niet gaan komen. Een te groot deel van de afgedankte apparaten verdwijnt in het grijze circuit of wordt geëxporteerd voor hergebruik. Onderzoekslider Kees Baldé concludeert dan ook dat een fundamenteel andere aanpak nodig is.

Daar wordt aan gewerkt. De producenten hebben eensgezind besloten om een einde te maken aan de huidige versnippering van inzameling en recycling. Zij hebben Stichting OPEN opgericht die de inzameling namens alle producenten gaat organiseren. Op 15 september jl. heeft staatssecretaris Van Veldhoven van IenW een positief ontwerpbesluit afgegeven. Daarmee kunnen de producenten de inzameldoelstellingen behalen en e-waste circulair maken.

In dit nummer vindt u de resultaten van het UNU-onderzoek en de duiding daarvan. Tweede Kamerlid Suzanne Kröger pleit voor de aanpak van de ongewenste export van afgedankte apparaten. Jan Vlak schetst de mogelijkheden van de nieuwe aanpak en plaatst de AVV in perspectief. En Ronald Wassenaar van BSH geeft zijn adhesiebetuiging aan Stichting OPEN.

Ik ben ervan overtuigd dat het u zal enthousiasmeren voor de nieuwe aanpak! ◀

JAN KAMMINGA

Voorzitter Vereniging NVMP

DE NEDERLANDSE AEEA-STROMEN;

WAT IS ER TUSSEN 2010 EN 2018 GEBEURD?

United Nations University en FFact hebben het onderzoek van 2012 naar de Nederlandse stromen van Afgedankte Elektrische en Elektronische Apparatuur (AEEA) in 2020 herhaald. Dit heeft geresulteerd in het rapport 'De Nederlandse AEEA-stromen; wat is er tussen 2010 en 2018 gebeurd?'.

Het rapport 'De Nederlandse AEEA-stromen; wat is er tussen 2010 en 2018 gebeurd?' presenteert de EEA POM (placed on market = POM), de Geproduceerde AEEA (WEEE Generated), de passend verwerkte AEEA-inzameling en de AEEA-lekstromen. De gevolgde methodologie bij het onderzoek is een internationaal erkend meetkader waarbij alle beschikbare statistische gegevens, veldonderzoeken, onderzoeken bij huishoudens en bedrijven, interne gegevens van nalevingsprogramma's en gegevens van het Nationaal (W)EEE Register (NWR) voor Nederland zijn geïntegreerd. De resultaten voor 2018 zijn vergeleken met de gegevens van het methodologisch gelijkwaardige onderzoek Dutch WEEE Flows, dat in 2012 is uitgevoerd voor het referentiejaar 2010.

Hoe om te gaan met Afgedankte Elektrische en Elektronische Apparatuur is vastgelegd in de AEEA-richtlijn (2012/19/EU) van de Europese Unie. Artikel 7 van de AEEA-richtlijn stelt dat het minimuminzamelpercentage dat een lidstaat jaarlijks moet behalen 65 procent bedraagt van het gemiddelde gewicht aan Elektrische en Elektronische Apparatuur (EEA) dat in de drie voorafgaande jaren op de markt is gebracht (POM), of anders 85 procent van Geproduceerd AEEA op het grondgebied van een lidstaat. In Nederland is de standaard WEEELABEX/CENELEC verplicht voor recycling van AEEA (Passende Verwerking).

"VAN 1/3, 1/3, 1/3 IN 2010
NAAR 1/2, 1/4, 1/4 IN 2018."

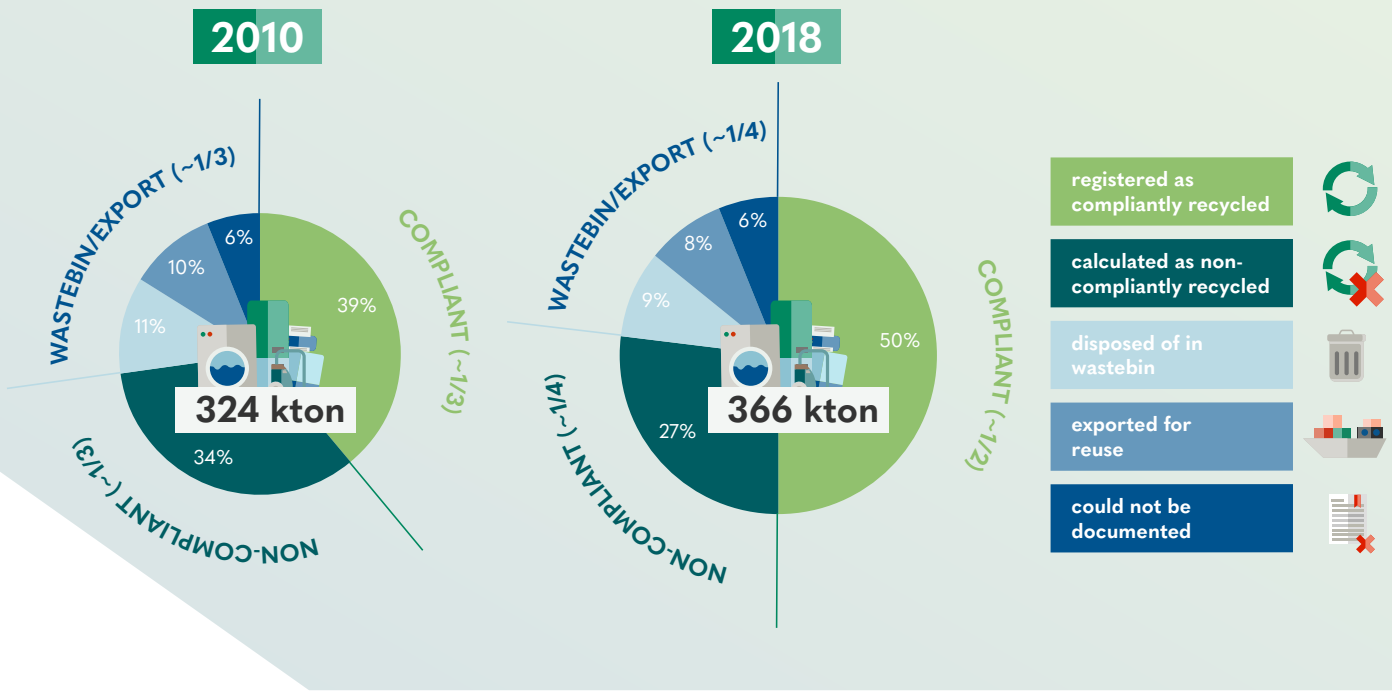

De belangrijkste bevindingen van het onderzoek worden weergegeven in afbeelding 1. In 2018 bedroeg de Geproduceerde AEEA 366 kton. De helft hiervan werd in het NWR geregistreerd als Passend Verwerkt. Volgens berekeningen is ongeveer een kwart Niet-

Passend Verwerkt (27%) en ongeveer nog een kwart komt terecht in het restafval via afvalbakken of wordt geëxporteerd voor hergebruik, of kon niet worden gedocumenteerd.

In 2010 werd ongeveer een derde (39%) Passend Verwerkt, een derde (34%) werd Niet-Passend Verwerkt en weer een derde (27%) werd afgevoerd in afvalbakken, geëxporteerd voor hergebruik of kon niet worden gedocumenteerd. Grofweg zien we na "een derde, een derde, een derde" in 2010, een verbetering naar "de helft, een kwart, een kwart" in 2018.

GEPRODUCEERDE AEEA-STROMEN EN AEEA-STROMEN IN 2010 EN 2018

AEEA-STROMEN

Passend verwerkt (184 kton)

In Nederland is ruim vijf jaar - sinds juli 2015 - WEEELABEX-certificering wettelijk verplicht voor verwerkers. Daarom is de huidige registratie van gegevens over AEEA-inzameling in het NWR uitsluitend gebaseerd op AEEA die verwerkt is conform WEEELABEX.

In 2018 bedroeg de ingezamelde en conform in het NWR geregistreerde AEEA 184 kton. Dit is in gewicht een stijging van 45 procent in vergelijking met 2010.

- In de jaren 2010-2018 steeg het aandeel van de Geproduceerde AEEA die officieel en passend wordt verwerkt van 39 procent naar 50 procent.
- In 2018 behaalde Nederland de verplichte inzameldoelstelling van 45 procent, gebaseerd op de EEA POM van de drie voorafgaande jaren.
- Anderzijds heeft Nederland de inzameldoelstellingen voor 2019 niet gehaald: noch voor de 65 procent-norm voor EEA POM, noch de 85 procent van de Geproduceerde AEEA (zoals vastgelegd in artikel 7 van de AEEA-richtlijn).

De in 2018 Geproduceerde AEEA in Nederland bedraagt 366 kton en 50 procent (184 kton) hiervan is conform WEEELABEX verwerkt. Er is daarom extra informatie nodig om de bestemming van de overige 181 kton aan AEEA-stromen te verklaren. Deze AEEA-lekstromen bestaan uit AEEA in restafval, voor hergebruik geëxporteerde EEA en AEEA die Niet-Passend is verwerkt.

Afvalbakken (33 kton)

- Uit sorteeranlyses van restafval blijkt dat AEEA in afvalbakken tussen 2010 en 2018 met 10 procent is afgenomen tot 33 kton.

- De geconstateerde afname werd vooral veroorzaakt door afname van klein IT, die met 60 procent afnam van 12,9 kton tot 5,2 kton.
- Ondanks deze daling wordt 9 procent van de Geproduceerde AEEA in huishoudens en bedrijven nog steeds in afvalbakken gedeponeerd en blijft aandacht voor consumentenbewustzijn en -gedrag noodzakelijk.

Export voor hergebruik (31 kton)

Het NWR bevat vrijwillige rapportages van export voor hergebruik. Momenteel zijn echter maar beperkt gegevens beschikbaar, die in 2018 slechts 3 kton verklaren. Op basis van de in dit onderzoek gebruikte identificatie- en berekeningsmethoden wordt de export voor hergebruik berekend op 30,9 kton ($\pm 2,3$ kton). Dit is in dezelfde orde van grootte als de berekende export voor hergebruik van EEA in 2010 (31 ± 14 kton).

Niet-Passende verwerking (100 kton)

- In vergelijking met 2010 werd in 2018 voor het onderzoek naar Niet-Passende verwerking een overeenkomstig overzicht gebruikt van metaalinzamelaars, handelaren en recyclers in Nederland.
- De AEEA vermengd met ander schroot, of die Niet-Passend verwerkt werd door niet-gecertificeerde schroothandelaren, kon in 2018 echter niet direct worden gekwantificeerd. De meeste schroothandelaren gaven ofwel aan dat ze of sinds 2010 WEEELABEX-gecertificeerd waren geworden en nu in het NWR zijn opgenomen, ofwel dat zij geheel zijn gestopt met verwerken van AEEA, ofwel dat zij de ingezamelde AEEA alleen vervoerden naar WEEELABEX-verwerkers (de "MRF-deal").
- In 2018 kan een klein percentage AEEA terecht

zijn gekomen in de gemengde metaalstromen van WEEELABEX-verwerkers (ongeveer 0,5 procent AEEA in metaalschroot). Daarnaast kunnen er AEEA-stromen zijn geaccepteerd in de gemengde pre-shredder metaalstromen van Niet-Passende WEEELABEX-verwerkers.

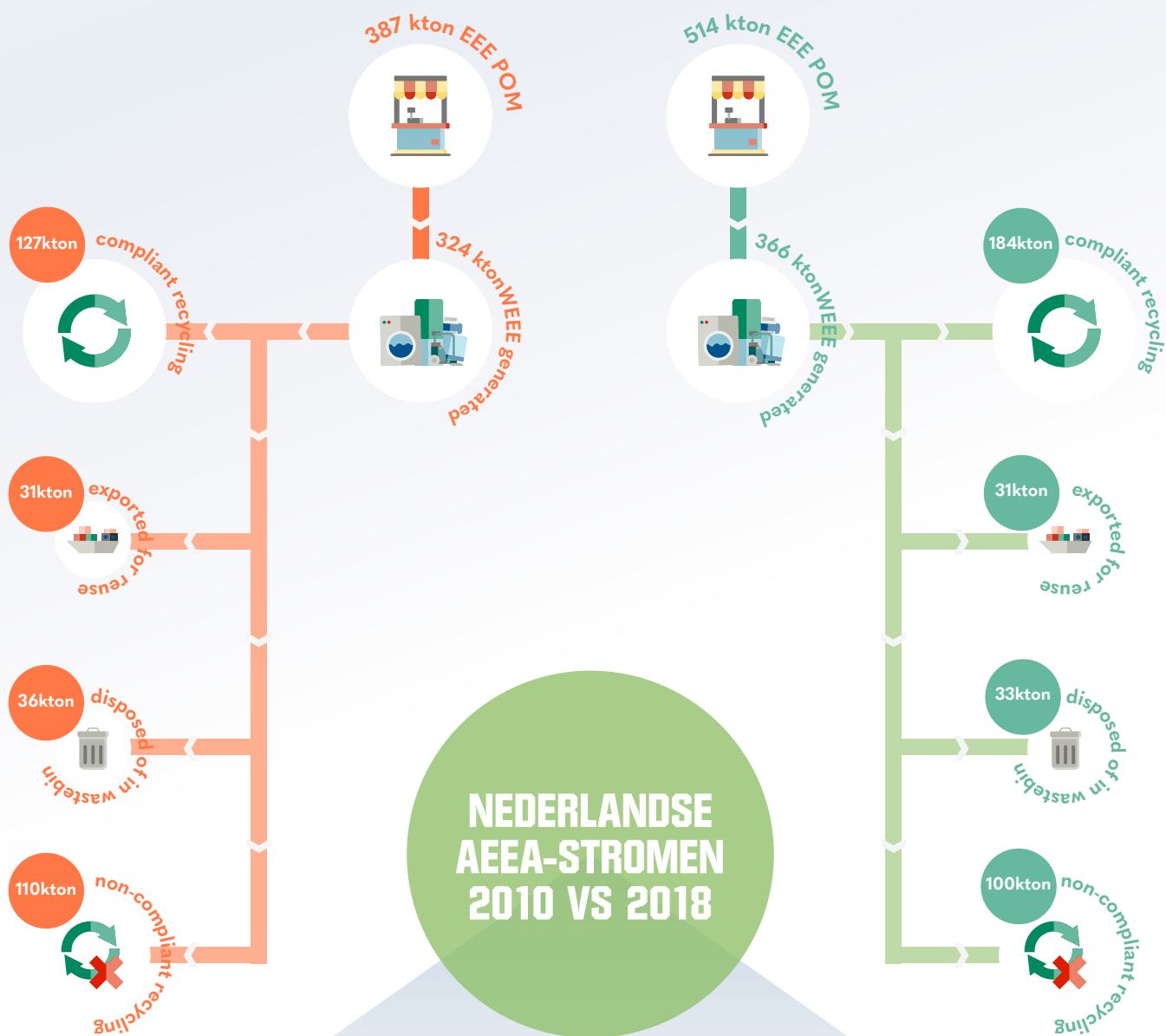
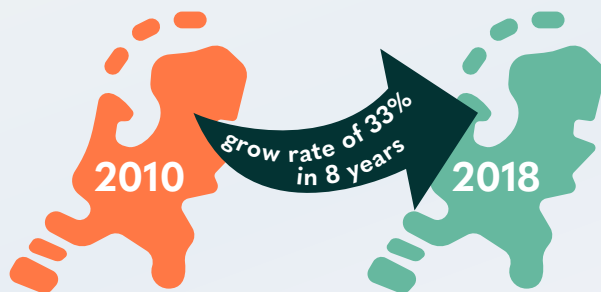
- De WEEELABEX-certificatie was in 2010 nog niet verplicht in Nederland. De schroothandelaren die meewerkten aan het vorige onderzoek in 2012 konden nauwkeurige gegevens verstrekken. Deze stroom kon toen worden gekwantificeerd op 110 kton.
- Deze Niet-Passende Verwerking verklaart ook de kloof van 84 procent tussen Geproduceerde AEEA en het totaal van de AEEA-stromen die konden worden gedocumenteerd. (KLOOF = Geproduceerde AEEA – ingezamelde AEEA in het NWR – AEEA in afvalbakken – Export voor hergebruik), d.w.z. 130 kton voor 2010. Voor 2018 nemen we aan dat hetzelfde percentage van de kloof, 118 kton in 2018, Niet-Passend is verwerkt in 2018. Dit resulteert in 84 procent x 118 kton = ~100 kton die toch wordt verhandeld of vermengd met andere afvalstromen of nog steeds wordt uitgevoerd naar recyclers in het buitenland, hoogstwaarschijnlijk in België of Duitsland, en niet is geregistreerd in het NWR.
- De twee meest voor de hand liggende aanvoerroutes naar Niet-Passende Verwerking zijn de AEEA-inzameling aan de straat (onofficiële inzameling door de 'Witte Busjes') en winkeliers en installateurs die AEEA innemen wanneer een consument nieuwe apparatuur aanschaft en die voor de hoogste prijs doorsluizen naar een Niet-Passende metaalhandelaar.
- Uit het onderzoek over 2018 blijkt dat de wettelijk verplichte WEEELABEX-certificering tot grotere transparantie in de AEEA-beheerketen heeft geleid, wat direct zichtbaar is in de toename van AEEA-inzameling. Recyclers zonder WEEELABEX-certificatie zijn echter steeds minder bereid om nauwkeurige gegevens te verstrekken, omdat ze zich hiermee indirect schuldig verklaren aan onwettig handelen. Als gevolg hiervan zijn de met schroot vermengde AEEA-stromen in 2018 minder inzichtelijk dan in 2010.
- Metaalbedrijven die vanaf september 2019 meededen aan de MRF-deal, werd ook gevraagd of zij verwachtten dat de AEEA-registratie zou toenemen. Zij noemden een toename van het jaarlijks ingezamelde gewicht van ongeveer 1 kton. Verder meldden de metaalbedrijven dat in 2019 de handhaving op WEEELABEX door inspecties is toegenomen, wat eveneens meer registratie heeft gestimuleerd.

AANBEVELINGEN

1. Geproduceerde AEEA is een evenwichtiger basis voor de inzameldoelstelling, zoals vastgelegd in artikel 7 van de AEEA-richtlijn, omdat deze de beschikbare AEEA op de Nederlandse markt beter weergeeft. Een feitelijk bewegend doel van 65 procent van EEA POM van de drie voorafgaande jaren is te veranderlijk en biedt het geen nauwkeurige basis, omdat de PV-panelen, elektrische fietsen, open scope-producten en ledlampen in de komende tien à twintig jaar gewoonweg nog geen afvalproducten worden.
2. Koppel het inzameldoel aan AEEA beschikbaar voor inzameling. Hoewel de Geproduceerde AEEA van 366 kton een betere weergave is van de AEEA die beschikbaar is op de markt, tonen de resultaten van dit onderzoek aan dat niet alle Geproduceerde AEEA gemakkelijk kan worden ingezameld.
3. Verbeter de rapportage en het AEEA-systeem. Hoewel er momenteel accurate informatie beschikbaar is over EEA POM en de totale hoeveelheid die conform WEEELABEX wordt gerecycled, ontbreekt openbare informatie over de resterende 50 procent van de AEEA-markt. Daarnaast gebeurt rapportage aan het NWR aan de hand van veertien productgroepen, maar er is nog steeds beperkte informatie over de stromen van individuele producten. ◀

Het volledige onderzoeksrapport vindt u online.

WWW.NVMP.NL/WEEEFLOWS

CONGRES NVMP EN WECYCLE OVER E-WASTESTROMEN

SPREKERS EENSGEZIND

Maandag 12 oktober 2020 maakten Vereniging NVMP en Wecycle een tussenstand op van de inzameling en recycling van afgedankte elektronische apparaten en lampen, tijdens een informatieve bijeenkomst over de zogenoemde e-waestromen, of 'WEEE Flows'. Een onderzoek van de United Nations University geeft aan dat het weliswaar beter gaat, maar nog niet goed genoeg. De sprekers op het congres geven een toelichting.

“ALLE AFGEDANKTE APPARATEN DIE BESCHIKBAAR ZIJN, WORDEN INGEZAMELD”

Jan Kamminga, voorzitter Vereniging NVMP

“De afgelopen tien jaar zijn alle afgedankte elektrische apparaten die voor recycling beschikbaar zijn, wel zo'n beetje binnengehaald. Er blijven echter flinke lekstromen, waar we moeilijk grip op krijgen. We hebben daarom in 2012 en 2020 alle e-waestromen laten onderzoeken door de United Nations University (UNU) en dan zie je dat inmiddels de helft van al het e-waste op verantwoorde wijze wordt verwerkt en geregistreerd. We gaan de goede kant op.”

Het verzamelen en (laten) verwerken van 184 miljoen kilo afgedankte apparatuur gaat niet vanzelf, zegt de voorzitter van Vereniging NVMP. De producenten van elektrische apparatuur en lampen dragen elk jaar een slordige 40 miljoen euro bij aan de inzameling en recycling van de afgedankte apparaten die zij eerder op de markt hebben gebracht.

Behalve voor inzameling en recycling, wordt dat geld onder meer gebruikt voor onderzoek, zoals dat van UNU, waarmee het bezit, het afdanken en het verwerken precies in kaart wordt gebracht. Daar is de afgelopen tien jaar een kleine vier miljoen euro aan besteed. Met die inzichten kan gericht actie worden genomen op verbetering van de inzameling en de registratie daarvan, en op het initiëren en stimuleren van innovatieve processen en technieken.

Consument is goed bezig

Daarnaast is er geïnvesteerd in het uitbreiden en verbeteren van het inzamelnetwerk van milieustraten en inleverbakken in winkels of technische groothandels, om het de consument gemakkelijk te maken om zijn afgedankte apparaten gescheiden in te leveren. En aan acties en campagnes om het bewustzijn van de consument te verhogen waaraan de afgelopen tien jaar bij elkaar meer dan dertig miljoen euro is besteed.

Jan Kamminga, voorzitter Vereniging NVMP

De consument doet het goed, zegt Kamminga. “Gescheiden inleveren is de norm geworden en in de meeste gevallen houdt de consument zich daaraan. Diftar-systemen in gemeenten helpen daarbij. Wat blijft is vaak nonchalance, waardoor nog steeds kleine apparaten en lampen in de kliko verdwijnen. Maar het wordt langzaam beter: gedragsverandering ijlt nou eenmaal na op bewustzijnsverandering.” Het grootste deel van de jaarlijkse producentenbijdrage gaat naar de gemeentelijke en retailinzamelaars, als tegemoetkoming voor hun inspanningen. Kamminga is tevreden over de inzet van gemeenten en winkelbedrijven die met hun milieustraten en inleverbakken de belangrijkste inzamelkanalen beheren. Er zijn inmiddels meer dan 10.000 inleverpunten en het meenemen van afgedankte apparaten bij levering van nieuwe is inmiddels, ook voor onlinewinkels, meer vanzelfsprekend geworden voor de consument.

Grijs circuit buiten bereik

Afgezien van e-waste in het restafval, waarop we blijven jagen, zamelen we inmiddels in wat we in kunnen zamelen, zegt Kamminga. Gecertificeerde recyclingbedrijven registreren wat zij zelf - buiten de inzamelcollectieven om - inzamelen en verwerken, waarmee ook die stroom in beeld gebracht is. Maar een grotere stroom, ruim een kwart van alle afgedankte apparaten, wordt niet passend en daarmee buiten de registratie verwerkt. “Dat wordt vermengd met metaalafval en verschroot, of anderszins illegaal verwerkt.” De producentencollectieven hebben een overeenkomst gesloten met de federatie van metaalhandelaren MRF, waarbij een vergoeding wordt betaald voor elke ton afgedankte elektrische apparaten die een metaalhandelaar aflevert bij een gecertificeerd recyclingbedrijf. Het loopt nog geen storm, stelt de NVMP-voorzitter vast. “Ik vrees dat een deel van de illegale verwerking financieel aantrekkelijker is dan we zouden willen en illegale gewoonten lastig doorbroken worden.” Regelgeving in combinatie met strenge en effectieve handhaving is de enige manier om deze binnenlandse lekstroom aan te pakken, meent Kamminga.

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft een wettelijke afgifteplicht in voorbereiding, die eerste ontvangers van afgedankte apparaten waaronder afvalbedrijven en metaalhandelaren verplicht om e-waste aan een gecertificeerde verwerker af te geven. Dat scherpt de grenzen tussen legaal en illegaal aan en maakt handhaving gemakkelijker, maar dan moet er volgens Kamminga ook wel effectieve inspectiecapaciteit beschikbaar zijn om waar nodig in te grijpen.

Eerlijk afrekenen

Producenten hebben zich volgens Kamminga de afgelopen tien jaar voluit ingezet en actief samengewerkt met alle partijen in de keten. Zij zijn gevoelig voor hun maatschappelijke verantwoordelijkheid en zijn bereid die te nemen. “Maar dan moeten zij wel worden afgerekend op de inzameling en verwerking van afgedankte elektrische apparatuur die ook daadwerkelijk voor inzameling beschikbaar is.” Afgedankte apparatuur die niet beschikbaar voor inzameling kan komen, moet niet worden meegeteld bij de bepaling van de wettelijke inzameldoelstelling, zegt Kamminga. “Export voor hergebruik is wettelijk toegestaan en is in het algemeen maatschappelijk wenselijk, dus we moeten zorgen dat de acht procent van de afgedankte maar nog werkende apparaten die voor hergebruik de grens over gaan geregistreerd worden, zodat daarvoor gecorrigeerd kan worden. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft een wettelijke registratieplicht ingesteld, die een exporteur van werkende gebruikte elektrische apparatuur verplicht de overgebrachte hoeveelheid, per gewicht, en de lidstaat of het derde land van bestemming te registreren.”

“ER IS EEN FUNDAMENTEEL ANDERE AANPAK NODIG”

Dr. Kees Baldé, Senior Programme Officer van het Sustainable Cycles Programme van de UNU

Nederland heeft de afgelopen tien jaar forse stappen gezet in het transparant maken van de stromen afgedankte elektrische apparatuur, constateert Kees Baldé die het onderzoek naar de e-wastestromen in Nederland heeft geleid. De verplichte WEEELABEX-certificering heeft gezorgd voor een duidelijke scheiding tussen optimale verwerking enerzijds en het grijze circuit anderzijds, waar niet of nauwelijks volgens de WEEELABEX-kwaliteitsnormen wordt gewerkt. En er is met name door gecertificeerde recyclingbedrijven veel meer verwerkt e-waste geregistreerd, in aanvulling op wat de inzamelsystemen registreren. Werd er tien jaar geleden slechts een derde van al het e-waste goed verwerkt, inmiddels ligt dat op de helft.

Het teleurstellende is natuurlijk wel dat er nog steeds een groot grijs circuit is in de verwerking van e-waste, waar ruim een kwart van alle afgedankte elektrische apparatuur omgaat en waar we blijkbaar geen grip op krijgen, zegt Baldé. Bij gecertificeerde verwerkers is weinig meer te halen, want die registreren al. Niet-gecertificeerde metaalhandelaren die in het kader van dit onderzoek zijn geïnterviewd, geven aan dat zij zich uit de verwerking van e-waste hebben teruggetrokken. “Maar de financiële prikkel om elektrische apparaten te verschroten blijft en het volume dat op deze manier verwerkt wordt, zo’n 100 kton, is niet wezenlijk afgenomen. Er is een fundamentele verandering nodig om dat aan te pakken.”

Aanpak grijze circuit

Die aanpak begint volgens Baldé met een intensivering van de handhaving. Partijen die e-waste verwerken zonder daarvoor gecertificeerd te zijn en zonder hun activiteit te registreren, zijn illegaal bezig en moeten dus worden aangepakt. Voeg daar voor gebruikers, collectieven, inzamelaars en handelaren de verplichting aan toe om uitsluitend af te geven aan gecertificeerde verwerkers, en het systeem wordt verder gesloten. De infrastructuur is er. Daar hebben de producenten de keten toe aangezet.

Een uitbreiding van het aantal inspecteurs dat toeziet op gecertificeerde verwerking en registratie helpt, maar het gaat vooral om verhoging van de effectiviteit van de handhaving, zegt Baldé. “Dat moet meer datagedreven, vanuit een solide kennisbasis. Je moet weten wat je zoekt en waar het zit.” Dat kan met bestaande middelen, maar kan volgens hem ook nog aanzienlijk worden verbeterd. Bijvoorbeeld door in onderzoek en registratie de verschillende soorten elektrische apparaten veel specifieker te categoriseren dan nu gebeurt in de zes of tien bulkcategorieën die nu worden gebruikt, bijvoorbeeld met de classificering in 54 soorten die UNU gebruikt. “Dan kunnen de stromen veel beter worden gevolgd en de drijfveren van illegale verwerking beter worden begrepen.”

Export alleen voor hergebruik

Iets vergelijkbaars geldt voor de export voor hergebruik.

Deze lekstroom is veel kleiner dan de niet-geregistreerde verwerking, goed voor zo’n acht procent van alle afgedankte apparaten. Maar die zal verder groeien als refurbishing en hergebruik op weg naar een circulaire economie aan belang winnen, verwacht Baldé. “Die export is nagenoeg onzichtbaar omdat geëxporteerde apparaten voor hergebruik nauwelijks worden geregistreerd. Die registratie moet omhoog, als we zicht willen krijgen op wat er volgens de regels inderdaad voor hergebruik kwalificeert en vooral op het deel dat illegaal onder het mom van hergebruik de grens overgaat.

Bij de lekstroom naar het restafval kan handhaving weinig uitrichten. Hier moet het heil komen van betere scheiding van elektronisch afval door de gebruiker. “Een ruim aanbod aan inleverpunten en publieke campagnes verhogen het

bewustzijn van de consument en dragen eraan bij dat de hoeveelheid e-waste in het restafval de afgelopen tien jaar is afgenomen, maar dat proces gaat langzaam. Het is een kwestie van de lange adem.”

“NEDERLAND HEEFT DE AFGELOPEN TIEN JAAR FORSE STAPPEN GEZET IN HET TRANSPARANT MAKEN VAN DE AEEA-STROMEN.”

Voor inzameling beschikbaar

Onderzoeker Kees Baldé wil een verbeterd datagedreven inzicht in de e-wastestromen koppelen aan een realistische inzamelverplichting. “De verantwoordelijkheid van producenten voor inzameling en recycling moet zich richten op wat daadwerkelijk beschikbaar is voor inzameling. Daar hoort de export voor hergebruik dus niet bij. En je kunt ook niet van producenten verwachten dat zij e-waste inzamelen dat wij niet kunnen documenteren. Je zou zelfs kunnen zeggen dat een deel van wat in het restafval belandt niet beschikbaar is en redelijkerwijs met alle inzamel- en communicatie-inspanningen ook niet beschikbaar gemaakt kan worden. Zo’n schoning van de bruto ‘WEEE Generated’ levert een realiseerbare inzameldoelstelling op. Dat helpt om de inzet te focussen.”

Kees Baldé, UNU

Jan Vlak, directeur Wecycle

“FOCUS OP INNOVATIE EN MARKTWERKING”

Jan Vlak, directeur Wecycle

Meer regie op de samenwerking, meer inzet, aanvullende regelgeving en extra handhaving. Het is allemaal nodig om de verantwoorde inzameling en recycling van afgedankte elektrische apparaten op een hoger plan te tillen en de illegale verwerking te bestrijden. Maar slim inzamelen is zeker zo belangrijk, zegt Jan Vlak, directeur van inzamelsysteem Wecycle. “Veel van wat we bereikt hebben, is te danken aan innovatie van processen en technieken. En daar is ook nu nog veel te halen.”

Als voorbeeld noemt hij de retourlogistiek bij bezorging van nieuwe elektrische apparaten. Bij bezorging van bijvoorbeeld een nieuwe wasmachine, gaat de oude standaard mee terug. Maar inmiddels kun je bij tal van bedrijven ook andere afgedankte kleine apparaten meegeven. Het levert de consument gemak op en de extra service die de leverancier hiermee geeft kost niets extra.

Slimmer inzamelen en verwerken

Nieuwe combinaties brengen nieuwe oplossingen. Zo werken gemeenten regionaal samen om het e-waste dat zij inzamelen zelf te sorteren en voor te bewerken. Het proces biedt werk aan inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt en het gesorteerde en voorbewerkte e-waste is op een hoogwaardiger manier te verwerken en geeft uiteindelijk een hogere opbrengst aan nieuwe grondstoffen.

Er zijn nog veel meer nieuwe processen en nieuwe combinaties mogelijk, zegt Vlak. “Wij opereren binnen gevestigde structuren waarin inzamelaars, kringloopbedrijven, transporteurs, sorteercentra en verwerkers allemaal hun eigen rol spelen. Door over de schutting heen te kijken en samen te werken zorgen nieuwe inzichten voor innovatie en optimalisatie van processen.”

Daar kunnen gemeenten en marktpartijen hun voordeel mee doen. De mogelijkheden nemen toe, de maatschappij vraagt er meer en meer om waardoor de markt groeit omdat we meer en beter moeten inzamelen en recyclen.

“Wie slimme, innovatieve of efficiënte oplossingen te bieden heeft of wie nieuwe combinaties weet te smeden, plukt daar de vruchten van. Wij dagen de markt uit om nieuwe oplossingen te verzinnen en zullen innovatie blijven stimuleren en initiëren.”

Groeiende markt

Volgens het Plan van Aanpak ter verhoging van het inzamelpercentage Afgedankte Elektrische en Elektronische Apparatuur, kortweg Plan van Aanpak 65 procent, dat twee jaar geleden is opgesteld onder auspiciën van het Monitoringsberaad, is een ruwe inschatting gegeven dat er zo'n 10 miljoen euro extra nodig om de wettelijke inzamelingsdoelstelling van 65 procent te halen. Dat geld komt bovenop de 40 miljoen euro die de producenten nu jaarlijks besteden aan de organisatie van inzameling en recycling. Er is dus een fors ketendeficit. Procesinnovatie en nieuwe oplossingen kunnen de efficiency verhogen en kosten drukken, maar Vlak verwacht dat desondanks de kosten zullen toenemen. Eenvoudigweg omdat de wettelijke producentenverantwoordelijkheid en de maatschappelijke ambitie de lat hoger leggen.

Producenten zitten natuurlijk niet te wachten op hogere kosten, zegt Jan Vlak. “Maar zij zijn wel bereid die te dragen omdat zij inzien dat die onontkoombaar zijn om aan hun wettelijke en maatschappelijke verantwoordelijkheid te voldoen. Voorwaarde is dat de kosten eerlijk verdeeld worden, zodat niemand zich aan zijn bijdrage kan onttrekken en er geen oneigenlijke concurrentievoordelen ontstaan.”

Dat verklaart de groeiende populariteit van de Algemeen Verbindend Verklaring (AVV) van de bijdragen van producenten aan inzameling en recycling. Zo'n AVV is al van kracht bij onder meer verpakkingen, vlakglas, batterijen en lampen. Producenten van elektrische en elektronische apparaten hebben nu de handen ineengeslagen en hebben ook zo'n AVV aangevraagd. Staatssecretaris Van Veldhoven van IenW heeft op 15 september 2020 een positief ontwerpbesluit afgegeven aan Stichting OPEN. ◀

**PRODUCENTEN
BUNDELEN
KRACHTEN**

MINISTERIE GEEFT POSITIEF ONTWERPBESLUIT AVV AF AAN STICHTING OPEN

BELANGRIJKE STAP IN DE CIRCULAIRE AMBITIES VAN DE E-WASTESECTOR

Op 15 september 2020 heeft Stientje van Veldhoven, staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) een ontwerpbesluit afgegeven voor een Algemeen Verbindend Verklaring (AVV) aan Stichting OPEN. De in Stichting OPEN verenigde producenten kunnen met een AVV langjarig invulling geven aan de wettelijke producentenverantwoordelijkheid voor Afdankte Elektrische en Elektronische Apparatuur (AEEA of e-waste). Met deze samenwerking willen de producenten de inzameldoelstellingen behalen en e-waste circulair maken. Een AVV laat ruimte voor marktinitiatieven in de uitvoering, maar zorgt dankzij krachtenbundeling voor coördinatie en onderlinge versterking.

Jan Kamminga, voorzitter Stichting OPEN, is verheugd met het ontwerpbesluit: “Met de AVV kunnen producenten van elektrische apparaten gezamenlijk de enorme uitdaging op het gebied van e-waste aan gaan. Op weg naar een volledig circulaire economie willen we zoveel mogelijk materialen herwinnen en CO2-uitstoot reduceren.” Het ontwerpbesluit wordt zes weken ter inzage gelegd en daarna volgt een definitief besluit.

AVV ondersteunt realisatie doelstellingen

Voor de ruim 2.000 producenten achter Stichting OPEN staat het milieurendement

---

Rob Idink, managing director van HP en voorzitter van Stichting ICT Milieu: "Producenten hebben het voor het zeggen bij Stichting OPEN. Bovendien is het circulair maken van de e-wastesector van groot belang, daarom staan wij achter de missie van Stichting OPEN."

Robert Kapteijn, Chief Sales Officer ATAG: "Hiermee wordt een belangrijke stap gezet naar een level playing field waarbij alle producenten een eerlijke bijdrage betalen aan de invulling van de producentenverantwoordelijkheid, die de komende jaren steeds verder zal worden uitgebreid."

Rob de Koning, algemeen directeur Benelux van Flex Power Tools en voorzitter van Stichting Verwijdering Elektrisch Gereedschap (SVEG) ziet voordelen in gezamenlijke regie op de afwikkeling van e-waste: "Als individuele producent is het een hele verantwoordelijkheid om de afwikkeling van e-waste te regelen. Dat Stichting OPEN deze verantwoordelijkheid namens de producenten nu neemt, is een hele goede stap."

Michiel van Schalkwijk, managing director van SOLARWATT Benelux en voorzitter van Stichting Zonne-energie Recycling Nederland (ZRN): "Stichting ZRN streeft naar een gelijk speelveld voor alle producenten van zonnepanelen, waarbij tegelijkertijd aan alle wettelijke verplichtingen voor recycling wordt voldaan en de kosten voor recycling eerlijk worden verdeeld over alle producenten, rekening houdend met de lange levensduur van zonnepanelen. Dat kan alleen vanuit een centrale coördinatie. Daarom heeft ZRN zich aangesloten bij Stichting OPEN."

Jan van de Wouw, directeur van United Retail hoopt dat de AVV een nieuwe impuls geeft aan de samenwerking met ketenpartners: "Het is van cruciaal belang dat de hele retail, samen met de producenten, gestructureerd en als gelijkwaardige partners de handen ineenslaan voor een circulaire economie."

---

centraal. Zij hebben de AVV aangevraagd om invulling te geven aan de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor de sector. In 2019 stond het inzamelpercentage op 48 procent, wat gelijk staat aan zo'n 199 kton elektrisch en elektronisch afval. Aangezien de inzameldoelstelling 65 procent is, hebben de producenten besloten tot een nieuwe aanpak. Om e-waste daadwerkelijk circulair te maken is massa nodig; zowel qua inzet als qua financiering. De AVV maakt het mogelijk om krachten te bundelen, het fijnmazige inzamelnetwerk in stand te houden, met producenten en ketenpartners afspraken te maken en op transparante wijze de inzet langjarig te financieren.

Stichting OPEN heeft hoogleraar Duurzaam Ondernemen prof. dr. Jan Jonker gevraagd een plan te schrijven voor een breed opgezet onderzoek naar uitvoeringsinstrumenten. Er wordt onder andere gekeken naar een retourpremiesysteem en hoe dat kan bijdragen aan het op efficiënte en effectieve wijze behalen van de inzameldoelstelling. Aansluitend op het positieve ontwerpbesluit van de staatssecretaris start dit onderzoek, in co-creatie met ketenpartijen en begeleid door een commissie onder leiding van Jan Jonker.

Sector blij met mogelijkheden AVV

Niet alleen het realiseren van de doelstellingen komt dankzij de AVV binnen handbereik. Een stevige organisatie van producenten maakt het ook mogelijk om slagvaardig te reageren op nieuwe ontwikkelingen. Denk aan de toenemende internetverkopen, strengere normen voor CO2-reductie en oplopende doelstellingen voor producthergebruik en herinzet van gebruikte materialen. Producenten

en ketenpartners die zich inzetten voor het meer circulair maken van de e-wastesector, beschouwen het ontwerpbesluit AVV dan ook als een belangrijke mijlpaal.

Samenwerking ketenpartners essentieel

Stichting OPEN zal in de uitvoering nauw samenwerken met ketenpartners, vanuit erkenning en respect voor ieders positie en verantwoordelijkheid. Partijen als retailers, gemeenten, inzamelaars en verwerkers vormen de voorhoede van de circulaire economie. Dankzij inzameling en verwerking van onder andere afgedankte wasmachines, televisies en mobiele telefoons, dragen zij dagelijks bij aan het herwinnen van materialen en het voorkomen van CO2-uitstoot. Hun kennis en ervaring is essentieel voor het halen van de inzameldoelstelling en het circulair maken van e-waste. Het is dan ook logisch dat zij hun rol houden in de uitvoering en dat concurrentie in de markt bijdraagt aan een breed en innovatief aanbod.

Over Stichting OPEN

Eind 2019 hebben ruim 2.000 producenten van witgoed, ICT, audio- en visuele apparatuur, gereedschappen, armaturen en zonnepanelen de handen ineengeslagen en Stichting Organisatie Producentenverantwoordelijkheid (OPEN) opgericht. Het doel van deze stichting is om zonder winstoogmerk de wettelijke inzameldoelstelling te halen en e-waste circulair te maken. Als de AVV definitief wordt toegekend in 2020, dan is Stichting OPEN vanaf 1 januari 2021 volledig operationeel en neemt het de invulling van de wettelijke producentenverantwoordelijkheid over. Zie ook: www.stichting-open.org. ◀

"MET DE AVV KUNNEN PRODUCENTEN VAN APPARATEN DE UITDAGING OP HET GEBIED VAN E-WASTE AANGAAN."

Ronald Wassenaar,
CEO van BSH

DEELNEMER RONALD
WASSENAAR VAN BSH

“STICHTING OPEN GEEFT PRODUCENTEN PRIKKEL OM DUURZAAM TE PRODUCEREN”

Ronald Wassenaar, CEO van BSH, gelooft heilig in collectieve inzameling van e-waste en differentiatie en marktwerking in de verwerking ervan. Stichting OPEN kan dat realiseren en krijgt daarom de volle steun van de fabrikant van huishoudelijke apparaten die met merken Bosch, Siemens, Neff en Gaggenau Europees marktleider is.

“BSH, de divisie huishoudelijke apparaten van het Bosch concern heeft altijd vooropgelopen op het gebied van duurzaamheid. Al in de jaren negentig zetten wij vol in op energiezuinige apparaten en kreeg besparing op energie en uitstoot prioriteit in onze productie en logistiek. Sinds een paar jaar is het inzicht gegroeid dat energie geen nijpend probleem meer is, maar materiaalschaarste des te meer. De ontwikkeling is nu sterk gericht op hoe we materialen efficiënter kunnen inzetten en apparaten en onderdelen kunnen hergebruiken. We proberen te leren van onze retourstromen. Onlangs hebben we afgedankte wasautomaten van onze merken uit heel Nederland teruggehaald en uit elkaar geschroefd, om te leren wat je daarmee kunt. Hoe handig zit dat in elkaar? Welke materialen kom je tegen? We zagen bijvoorbeeld dat de borstelloze BLCD-motoren van onze wasmachines prima geschikt zijn voor hergebruik. Je vernietigt waarde als je zo'n motor in de shredder terecht laat komen. Daarnaast ontwikkelen we 'product as a service' onder het label Bosch Blue Movement. De klant betaalt voor het gebruik van een wasmachine, droger of koel-/vriescombinatie, wij blijven eigenaar. Dat betekent dat wij het apparaat na gebruik terughalen en refurbishen voor hergebruik. Wij krijgen dan een direct belang bij duurzaamheid van onze apparaten en dat is een belangrijk thema in de productie. Dat is nog niet eenvoudig. Als je bij de fabriekspoort oude apparaten en onderdelen aantreft in plaats van keurige rollen staal, dan ziet de wereld er heel anders uit. We staan nog maar aan het begin van die transformatie, maar we gaan er voluit voor. Hoe beter wij dat kunnen, hoe minder onze producentenverantwoordelijkheid voor verwijdering van afgedankte apparaten ons gaat kosten en hoe meer die verduurzaming gaat opleveren. Nu is verwijdering een enorme kostenpost, zeker voor grote en zware witgoedapparaten. Bovendien hebben de

benodigde transporten hebben een forse footprint. Schaal is essentieel als je dat van Schiermonnikoog tot Zeeuws-Vlaanderen efficiënt wilt doen. Dat moet je dus collectief doen. De politiek heeft een denkfout gemaakt toen ze concludeerde dat de collectieve inzameling gefinancierd door een verwijderingsbijdrage producenten niet prikkelde tot duurzaamheid. Dat geldt absoluut niet voor de inzameling.

Dat hebben we gezien sinds er verschillende producentencollectieven naast elkaar werken: dat levert in de inzameling geen winst op omdat iedereen uit dezelfde vijver vist. De inzamelaars, gemeenten en retail, krijgen dezelfde vergoeding en hier bestaat juist een gevaar dat vergoedingen oplopen als er om de retourstromen gevochten wordt. Er zijn dus in de inzameling geen kostenvoordelen te behalen; het is juist inefficiënter als twee inzamelsystemen naast elkaar opereren. Samen maak je meer transportbewegingen met kleinere volumes. Als een ander producentencollectief al goedkoper kan werken, komt dat alleen doordat het selectief inzamelt en dat is een oneigenlijk voordeel. Iemand zal de apparaten in Groningen en Texel moeten inzamelen. Dat is anders in de verwerking. Als apparaten gerecycled worden, moet je kijken of je verschil kunt maken. Als een apparaat een hogere restwaarde heeft omdat het hoogwaardiger materialen of onderdelen bevat, zouden de recyclingkosten lager moeten zijn. En omgekeerd, de producent van niet-duurzame apparaten zou daar in de recycling ook het nadeel van moeten ondervinden. Ik ben ervan overtuigd dat we uiteindelijk die kant op moeten. Producenten krijgen zo een financiële prikkel om duurzame apparaten te fabriceren en duurzame businessmodellen te ontwikkelen.

"SCHAAL IS ESSENTIEEL ALS JE DE VERWIJDERING VAN AEEA EFFICIËNT WILT DOEN."

Stichting OPEN gaat een duidelijke knip zetten tussen collectieve inzameling enerzijds en marktwerking in de verwerking anderzijds. Daarom steun ik het initiatief van harte. Marktwerking wordt in eerste instantie gecreëerd door aanbesteding van contracten voor sorteren, transporteren en recyclen van de verschillende soorten afgedankte apparaten waarbij producenten net als nu de kosten verdelen naar rato van hun marktpositie. Die eerlijke en evenredige bijdrage wordt verzekerd door een Algemeen Verbindend Verklaring, waarmee een gelijk speelveld wordt gecreëerd. Uiteindelijk ligt de oplossing in prijsdifferentiatie naar rato van kwaliteit en duurzaamheid van apparaten. Het wordt nog een hele uitdaging hoe we die gedifferentieerde bijdrage op duurzame of minder duurzame apparaten aan de poort van de recycling gaan organiseren en optimaliseren. Maar daar ligt wel de toekomst."

Herontdekking van het collectief

"Terugblikkend vind ik dat we tijd hebben verloren hebben voor we tot deze transitie kwamen. Twintig jaar geleden bij de invoering van de wettelijke producentenverantwoordelijkheid hebben producenten heel voortvarend een inzamelsysteem opgetuigd in de overtuiging dat een gezamenlijk systeem het meest efficiënt is. Dat collectieve systeem heeft een hele tijd goed gedraaid. Maar de afgelopen jaren hebben onderlinge belangentegenstellingen de collectieve aanpak ontwricht. En het heeft ons een paar jaar gekost om dat te herstellen.

De eensgezindheid in Vereniging NVMP, waarin de productstichtingen van de verschillende branches samenwerken, stond onder druk omdat elk zo zijn eigen uitdagingen had. De een lag wakker van het feit dat hij de inzameldoelstelling niet haalde terwijl de ander daar gemakkelijk aan voldeed. De een was vooral op jacht naar e-waste dat in de klike wordt gegooid en de ander juist naar grijze e-waastromen zocht die via de metaalhandel en de ongecertificeerde verwerkers verdwijnen. De bereidheid om mee te betalen aan een aanpak van problemen die niet op het eigen prioriteitenlijstje stonden, nam af.

Een tweede splijtzwam was de opkomst van een concurrerend producentencollectief. Een aantal producenten, waaronder witgoedbedrijven met hun hoge producentenbijdragen, lieten zich verleiden door de lagere bijdrage die dit collectief kon vragen omdat het selectief inzamelt. Het oneigenlijke voordeel dat deze producenten zo behalen, geeft spanning binnen de branche. Het is niet eerlijk dat het ene bedrijf een hogere bijdrage moet betalen dan zijn concurrent, terwijl zijn producentencollectief, wat betreft wettelijke inzamelingsseisen, meelift op de landelijke inzameling die het andere collectief garandeert. Uiteindelijk zijn we met elkaar verantwoordelijk voor het behalen van de inzameleisen en zullen we door de overheid hiervoor ook aansprakelijk worden gehouden.

Het heeft even geduurd voor we tot Stichting OPEN zijn gekomen en het was een moeizaam proces. De productstichtingen verdienen de credit voor dit initiatief. Zij zijn over hun schaduw heen gestapt en hebben voor het collectieve belang gekozen. Er zijn afspraken gemaakt voor een evenwichtige en doortastende besluitvorming binnen het bestuur, wat mij vertrouwen geeft in de organisatie die nu wordt opgezet.

Dat vertrouwen zie ik ook bij andere producenten, ook bij partijen die bij WEEE Nederland B.V. zijn aangesloten. Natuurlijk zijn kostenvoordelen op de korte termijn belangrijk in een concurrerende branche als de onze, maar op de lange termijn zijn ze niet houdbaar. Het is glasheelder dat we de organisatie moeten veranderen om aan de wettelijke eisen en maatschappelijke verwachtingen te kunnen voldoen.

De overheid heeft al aangegeven dat zij de transitie aanmoedigt. Het geeft haar één aanspreekpunt op het gebied van inzameling en recycling van e-waste namens alle producenten. Het perspectief van differentiatie in de recycling en de duurzaamheidsprikkel die daardoor ontstaat, is welkom. Gedreven vanuit de industrie is veel effectiever dan vanuit de wet opgedrongen. Wat de inzameling betreft, hoop ik dat de overheid de collectiviteit aanmoedigt en een retourbijdrage toestaat om een hoogwaardig en betrouwbaar inzamelsysteem te garanderen". ◀

EXPORT VOOR HERGEBRUIK?

“ALLEEN ALS DAT MILIEUMEERWAARDE OPLEVERT!”

Kamerlid Suzanne Kröger (GroenLinks) is niet zonder meer voorstander van export van elektrische apparaten voor hergebruik. Zij pleit voor een toetsingskader om te bepalen of hergebruik voldoende milieumeerwaarde heeft én voor meer handhavingscapaciteit om dat toetsingskader te bewaken.

CHECK OF
TWEEDE LEVEN
APPARAAT
ZIN HEeft

Suzanne Kröger,
lid Tweede Kamer
voor GroenLinks

De test of een koelkast geschikt is voor hergebruik door de stekker in het stopcontact te steken, is wel heel plat, zegt Suzanne Kröger. Zij zag de ‘stekkerproef’ in de haven van Amsterdam bij een controle. Als het apparaat het doet, kan het worden hergebruikt en is de export ervan legaal. Zo niet, dan gaat het om export van e-waste en dat is illegaal. De test voorkomt dat kapotte apparaten de grens over gaan en dat is een goede zaak, erkent Kröger. “Maar dat wil nog niet zeggen dat de export van de koelkast waar de motor van aanslaat wenselijk is. Je moet checken of een tweede leven voor het apparaat zin heeft. Hoe lang kan het nog mee? En loont het de moeite om het te exporteren? Het gaat niet om de resterende levensduur. Je wilt weten of het straks als het apparaat stuk gaat goed gerecycled kan worden in het land van bestemming. Als het een oud energieverblindend apparaat is, moet je je afvragen of de milieumeerwaarde niet veel groter is als wij dat apparaat hier in Nederland uit elkaar sleutelen en de grondstoffen hergebruiken.”

Hoe wilt u dat bepalen?

“We moeten kritisch kijken naar de definitie van wat geschikt

is voor export. Daar hebben we een toetsingskader voor nodig, dat voor de verschillende soorten apparaten aangeeft waaraan zij moeten voldoen om voor export voor hergebruik in aanmerking te komen.

Het begint met registratie van de export. Het ministerie heeft een registratie- en rapportageplicht geïntroduceerd en dat is heel belangrijk om inzicht te krijgen in welke elektrische apparaten we exporteren en waarheen. Ik vind dat de exporteur bij registratie moet aantonen dat de gebruikte apparaten die hij wil uitvoeren aan de toetsingscriteria voldoen. En als hij dat niet kan, dan ook geen registratie en dus geen legale export voor hergebruik.”

Wie moet dat toetsingskader opstellen?

“Dat is een taak van de overheid. Uiteraard wel, zoals met veel van dit soort onderwerpen, in overleg met de sector waar veel van de productkennis zit. Ik kan mij voorstellen dat de ontwikkeling van zo’n toetsingskader onderdeel wordt van Landelijk Afval Plan 3, dat gericht is op de circulaire economie. We zullen meer grip moeten krijgen op grondstoffenstromen, ook als die de grens over

gaan. Binnen Europa kunnen we die stromen nog wel enigszins volgen dankzij de Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen, maar op export naar landen buiten de Europese Unie hebben wij nauwelijks zicht. Daar moet verandering in komen.

Naast grip op onze grondstoffen gaat het ook om verantwoordelijkheid nemen voor ons afval. Die verantwoordelijkheid houdt niet op als de container vol apparaten richting Afrika afvaart. Wij moeten andere landen niet willen opzadelen met energievreters of met schadelijke en gevaarlijke stoffen die wij hier zelf allang niet meer acceptabel vinden. Zeker niet als de export gaat naar landen die geen goed recyclingsysteem hebben en waar het apparaat als het stuk gaat met grote schade voor mens en milieu wordt verwerkt.”

Kunnen we het e-waste probleem ook in het land van bestemming aanpakken?

“Het inzamelen van afgedankte telefoontjes in Afrika en dan verschepen naar Nederland is beproefd en dat voorkomt milieu- en gezondheidsschade daar. Maar het is niet erg efficiënt om eerst tweedehands telefoontjes daarheen te sturen en ze dan weer terug te halen. Het zou beter zijn als we die landen helpen daar een goed inzamelsysteem op te zetten waarbij je ter plaatse werkgelegenheid creëert. Dat is niet eenvoudig. De kennis en de processen kunnen we overdragen, maar de infrastructuur ontbreekt en in de gedragsverandering van consumenten begin je vanaf nul. Recycling zal ook niet in alle landen de prioriteit hebben gegeven acute behoeften waarin zij moeten voorzien. Het is veel effectiever om in ons land te zorgen dat we ongewenste export voorkomen.”

Hoe wilt u toetsing van de export organiseren?

“Registratie geeft handvatten voor de handhaving. En die handhaving is essentieel, als je wilt dat toetsing effect heeft. Ik zeg wel eens: ons beleid is zo goed als onze handhavers. Helaas moeten we vaststellen dat de Inspectie Leefomgeving en Transport niet genoeg capaciteit in huis heeft. We zien dat wel breder in de handhaving: bijna op elk onderwerp in mijn portefeuille vragen we om meer. Het antwoord is dan dat de ILT geen capaciteit heeft en dat er daarom ‘risicogericht’ wordt gehandhaafd.

Daarmee komen we er niet.

Er is heel lang en heel hard op de ILT bezuinigd en er is daar veel expertise verdwenen. Er komt nu wel wat meer geld bij zodat

de organisatie zich wat kan herstellen. Maar er is meer budget nodig en meer mensen en middelen. Het is niet alsof illegale export een blinde vlek is voor de overheid. Het gaat om een beperkt aantal spelers en ILT en douane hebben heus wel een idee waar ze moeten zoeken. Het gaat erom dat ze de capaciteit krijgen om te zoeken. Dat is een onderwerp waar wij ons bij iedere begrotingsbespreking hard voor maken.”

Gebrek aan medestanders?

“Blijkbaar. En dat bevremdt mij bij zoiets belangrijks als milieuwetgeving. Als we een circulaire economie willen

realiseren waar uit alle afvalstromen de grondstoffen worden herwonnen, is het ongelooflijk belangrijk dat de regels voor het verantwoord verwerken van ons afval worden nageleefd. Hoe meer wij vorderen richting circulaire economie, hoe vaker we dit debat gaan hebben. We moeten erop toezien dat onze afvalstromen schoon zijn. Voor wat we binnenlands verwerken hebben we dat wettelijk goed geregeld met een verplichte certificering voor verwerkende bedrijven. Wat de export betreft moet registratie uitkomst bieden. Maar het staat of valt allemaal met effectieve handhaving.”

Wat verwacht u van producenten?

“Uitgangspunt is dat producenten verantwoordelijk zijn voor de verwijdering van producten die zij op de markt brengen. Het principe dat alle partijen in de keten actief mee moeten werken, doet daar niet aan af. Zeker onder uitgebreide producentenverantwoordelijkheid die nu in Europa wordt ingevoerd, zouden producenten actie moeten nemen om te voorkomen dat afgedankte elektrische apparaten verkeerd terecht komen.

Je kunt daarbij denken aan een retourpremie op koelkasten. Zo haal je oude energievreters uit de markt en verzeker je dat ze goed gerecycled worden. Tegelijk voorkom je dat ze in het grijze circuit of in de export verzeild kunnen raken. Als je bij aankoop van een product een retourbijdrage vraagt, maak je de consument bewust van de noodzaak om het apparaat na gebruik netjes in te

leveren en geef je hem een financiële prikkel om dat te doen.

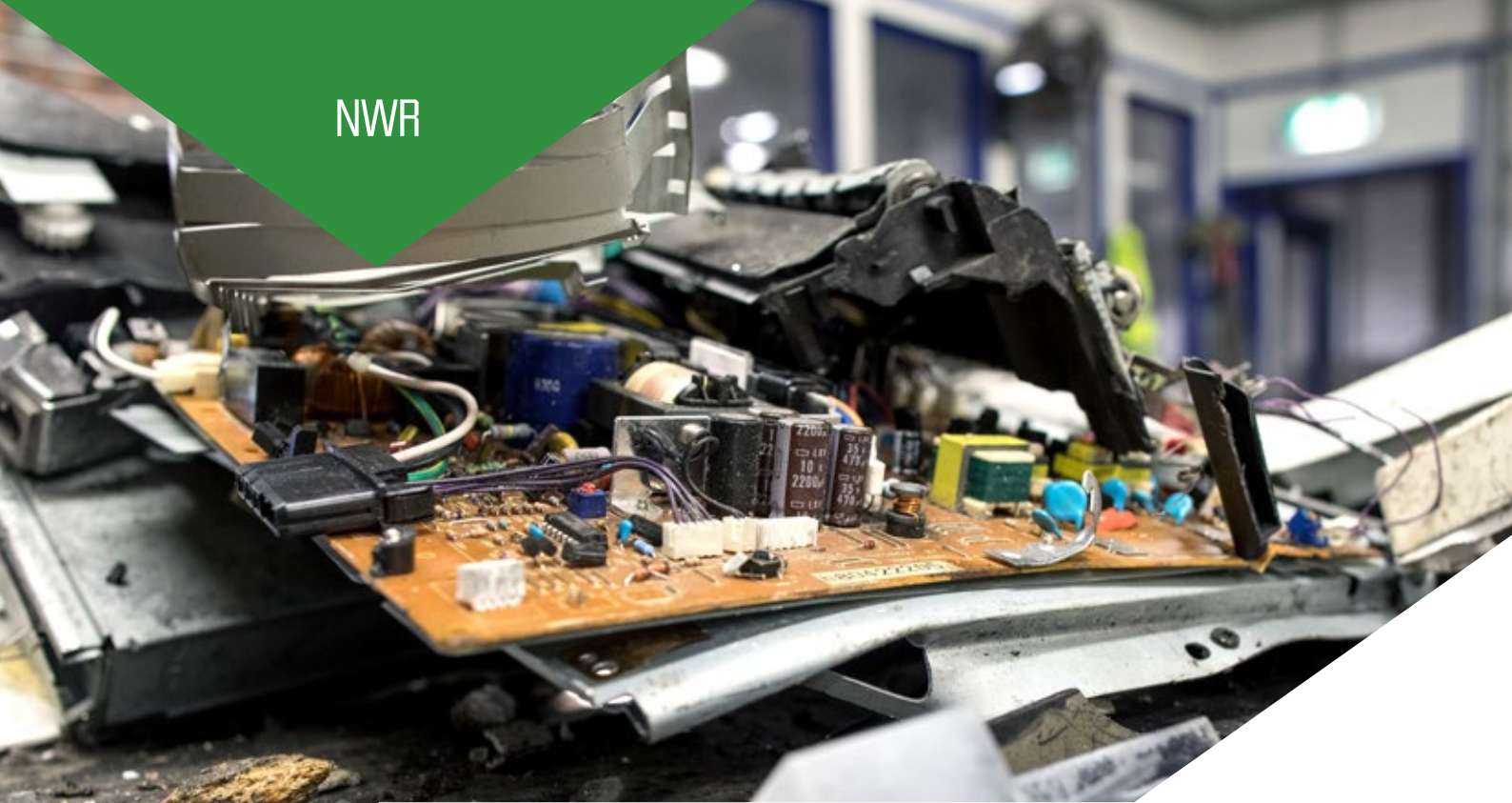
Een tweede positieve ontwikkeling is de verschuiving van bezit naar gebruik. Grote

producenten bieden steeds vaker een gebruikscontract aan voor alles van wasmachines tot pc's en verlichting, waarbij zij eigenaar blijven. De producent is verantwoordelijk voor reparatie, onderhoud en vervanging en krijgt dus alle belang bij een lange levensduur en aan het einde daarvan optimale recycling en herwinning van onderdelen en grondstoffen.

Als afgedankte apparaten eenmaal zijn ingezameld voor export, kunnen producenten de container niet meer tegenhouden. Maar zij kunnen met slimme inruilacties en nieuwe businessmodellen wel zorgen dat laagwaardige export minder aantrekkelijk en minder kansrijk wordt.” ◀

“REGISTRATIE VAN EXPORT VOOR HERGEBRUIK GEEFT HANDVATTEN VOOR DE HANDHAVING.”

INZAMELRESULTATEN 2019

Het Nationaal (W)EEE Register heeft de inzamelresultaten over 2019 gerapporteerd. Het gerealiseerde inzamelpercentage in 2019 lag met 48 procent lager dan in 2018.

Het inzamelpercentage van e-waste in Nederland wordt jaarlijks gepubliceerd door het Nationaal (W)EEE Register (NWR). Het inzamelpercentage 2019 is berekend door de gemiddelde hoeveelheid op de markt gebrachte elektrische en elektronische apparaten (Put on Market) voor de voorgaande drie jaar (2016-2018) af te zetten tegen de hoeveelheid e-waste die hoogwaardig is verwerkt. Uit de gegevens blijkt dat de Put on Market harder is gestegen dan de inzameling. De Put on Market is in 2019 met 27 procent gestegen, het gehanteerde driejaars gemiddelde (2016-2018) steeg met 14 procent. De verwachting is dat de komende jaren de PoM hard zal doorgroeien. De inzameling is gestegen met 7 procent. Door de toegenomen hoeveelheid PoM zal ook in de hoeveelheid ingezameld en verwerkt e-waste sterk moeten toenemen om in 2020 de inzamel-doelstelling van 65 procent te behalen. ◀

VERLOOP INZAMELRESULTATEN (IN TONNEN)

	INCLUSIEF ZONNEPANELEN (PV)				EXCLUSIEF ZONNEPANELEN (PV)			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
OP DE MARKT GEZET (EEE)	371.579	420.267	500.889	638.588	337.480	354.250	404.192	448.111
INGEZAMELD EN VERWERKT (WEEE)	159.890	171.008	184.958	198.650	159.790	170.918	184.826	198.526
INZAMELPERCENTAGE		50%	52%	48%		54%	59%	58%

Bron: Nationaal (W)EEE Register

ONDERZOEK ONTWIKKELING VERLICHTINGSMARKT

LED ZET VERKOOP ÉN INZAMELING OP ZIJN KOP

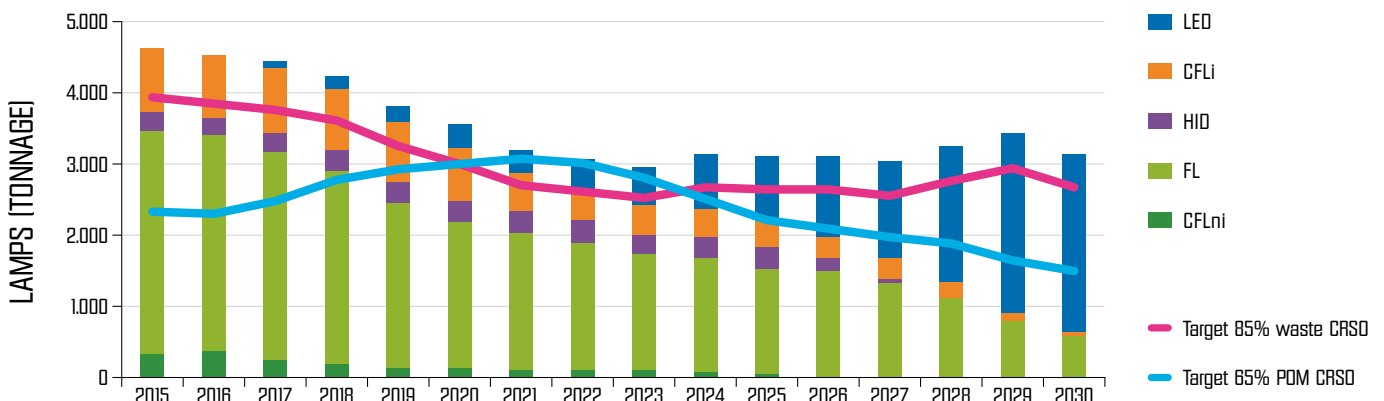
Binnen vier jaar worden in Nederland alleen nog maar ledlampen verkocht. Het aantal lampen dat verkocht wordt zal vanaf dit jaar gaan dalen, nu de transitie van gasontlading (onder andere TL-buizen en spaarlampen) naar ledlampen vordert. De vervangingsmarkt zal voorlopig krimpen omdat ledlampen langer meegaan en dus minder snel vervangen hoeven te worden.

Dat is de conclusie van een onderzoek naar de ontwikkeling van de Nederlandse verlichtingsmarkt dat Ernst & Young (EY) in opdracht van LightRec heeft uitgevoerd. In de inzameling en recycling spelen ledlampen nog nauwelijks een rol. De grafiek toont dat die gedomineerd worden door spaarlampen (CFLi) en vooral TL-buizen (FL) die uit huizen en kantoorpanden verdwijnen. Daarom is het totaal in te zamelen volume al een aantal jaren aan het dalen en zal over twee of drie jaar stabiliseren. Dat gebeurt als de eerste generaties ledlampen het einde van hun levensduur bereiken. Over zes of zeven jaar bestaat dan de helft van wat bij het inzamelstelsel binnenkomt uit ledlampen.

Hoewel LightRec, namens lampenproducenten en importeurs, de afgelopen jaren een min of meer gelijke hoeveelheid lampen inzamelt van ca. 1.750 ton, wordt het de komende jaren steeds moeilijker om te voldoen aan de wettelijke inzameldoelstelling. Vijf jaar geleden was inzameling van de helft van alle afgedankte lampen voldoende om 65 procent van het volume nieuw op de markt gebrachte lampen te evenaren. Dit niveau wordt voor traditionele lampen overigens nog steeds ruimschoots gehaald, maar het inzamelpercentage van ledlampen (die massaal op de markt kwamen en nog

nauwelijks werden afgedankt) blijft voorlopig nog minimaal. Om de inzameldoelstelling van 65 procent te halen zou LightRec er de komende drie jaar in moeten slagen om nagenoeg alle afgedankte lampen op te halen, wat een onmogelijke opdracht is. Vanaf 2024 verbeteren de perspectieven. De ontwikkeling heeft echter wel grote gevolgen voor de financiering van het inzamelstelsel. Onder de geldende Algemeen Verbindend Verklaring (AVV) van LightRec dragen producenten voor elke verkochte gasontladinglamp 14 cent bij en voor een ledlamp 6 cent. De combinatie van een dalend verkoopvolume dat binnenkort alleen maar uit ledlampen bestaat met een lagere bijdrage zorgt de komende zeven jaar voor een inkomensdaling voor LightRec van 57 procent, van 4,7 miljoen euro naar 2 miljoen euro. Het verwachte volume afgedankte lampen daalt in diezelfde periode slechts met 15 procent. LightRec heeft de afgelopen jaren geanticipeerd op deze ontwikkeling en kon met behulp van de AVV voor lampen een financieringsbuffer opbouwen voor inzameling en verwerking van ledlampen die wel massaal verkocht, maar nog niet afgedankt worden. Die moet helpen om de val in inkomen op te vangen en steeds beter aan de inzameldoelstelling te voldoen. ◀

ESTIMATED LAMP-WASTE-STREAM CRSO LIGHTREC

Andreas Adam

ANDREAS ADAM NIEUW BESTUURSLID LIGHTREC

Directeur E-waste Management van LEDVANCE GmbH, Andreas Adam, is toegetreden tot het bestuur van LightRec, de stichting die in Nederland opdrachtgever is voor de inzameling en recycling van verlichting. Hij volgt Alexander Buhmann op die vanaf 1 januari 2019 ook namens LEDVANCE (voorheen bekend als Osram) dezelfde bestuursfunctie vervulde.

Adam zal zijn bestuursfunctie bekleden naast zijn werkzaamheden als directeur E-waste Management bij het in Duitsland gevestigde LEDVANCE. Daar is hij eindverantwoordelijk voor de naleving van de producentenverantwoordelijkheid voor lampen en armaturen volgens de WEEE-regelgeving. Vanuit die rol adviseert hij ook regelmatig het bestuur van EucoLight, het samenwerkingsverband waarin 18 Europese inzamelsystemen op het gebied van verlichting zijn vertegenwoordigd, waaronder ook LightRec.

Gied van Hoorn, directeur van LightRec: “Met alle internationale ervaringen die Andreas heeft opgedaan met diverse inzamelsystemen in Europa kan hij LightRec ondersteunen bij een aantal maatschappelijk uiterst relevante dossiers zoals het terugdringen van Online Freeriding en het behalen van de door Europa vastgestelde inzamelnorm van 65 procent van de zogenaamde Put on Market (POM) ofwel de hoeveelheid verlichting die jaarlijks door producenten op de markt wordt gebracht.”

Lees meer over Andreas Adam op zijn LinkedIn profiel. ◀

WECYCLE JAARVERSLAG 2019

Recycling e-waste, een industrie met impact

In een compact overzicht geeft Wecycle een kijkje in de keuken van de inzameling en recycling van e-waste in Nederland. Naast een overzicht van de inzamel- en recycle-resultaten maakt u kennis met partners, opdrachtgevers en bijzondere resultaten op het gebied van werkgelegenheid, milieu en voorlichting. Bekijk het hele verslag met filmpjes en interviews op wecycle.nl/2019.

Power Award voor TU

Eind november kreeg Technische Unie de eerste Recycle Power Award uitgereikt uit handen van Rob de Koning, voorzitter van SVEG (Stichting Verwijdering Elektrisch Gereedschap). Met haar 38 locaties zamelde de groothandel in 2019 maar liefst 84,5 procent van al het bij groothandels in Nederland afgedankte elektrisch gereedschap in. De award werd daarmee voor het eerst uitgereikt aan een bedrijf dat een buitengewone bijdrage heeft geleverd aan de B2B-inzameling. De prijs moet bedrijven aanmoedigen meer afgedankt elektrisch gereedschap in te zamelen bij alle schakels in de keten, van producent tot consument en professioneel gebruiker. Dankzij de buitengewone inzet van promotieacties op social media en video's die klanten wijzen op de inleverbakken heeft de Technische Unie deze uitzonderlijk hoge inzameling gerealiseerd.

Contractverlengingen met HKS en BCC

Op de valreep van 2019 werd nog een aantal contracten verlengd. Zo ondertekenden BCC en Wecycle de verlenging van het contract. Naast alle Wecycle-inleverbakken die BCC in haar winkels heeft staan, is BCC ook Premium Pick-Up Partner. Dit houdt in dat klanten van BCC bij de bezorging en installatie van een nieuw groot elektrisch apparaat niet alleen het oude grote exemplaar, maar ook afgedankte kleine apparaten mee terug kunnen geven voor recycling. Met de verlenging is de klant van BCC voor in ieder geval de komende twee jaar zeker van deze service. Ook verlengde Wecycle haar contract met verwerker HKS. De vernieuwde samenwerking met HKS Metal Company houdt in dat KEI verder uitgesorteerd gaat worden, waardoor ook materialen als hout gebruikt

kunnen worden voor recycling. En tevens gaat HKS naast KEI ook armaturen recyclen. De toekomst zit vol ambitie; Wecycle en HKS kijken naar de mogelijkheden van aanlevering van volle containers buiten kantooruren. Hierdoor hoeven transporteurs niet meer tijdens de spits de weg op, waardoor zij minder tijd verliezen en de CO2-uitstoot vermindert.

Module ELAUNCH app

Om ervoor te zorgen dat de consument in de winkel al goed geïnformeerd wordt over de recyclingservice waar ze gratis gebruik van kunnen maken, heeft Wecycle in samenwerking met ELAUNCH een module gelanceerd. Hiermee worden winkelmedewerkers getest op hun kennis over Wecycle en het recyclen van e-waste. Retailers maken al gebruik van het ELAUNCH-platform en de apps die voor hen ontwikkeld zijn, onder andere om nieuwe producten en diensten te introduceren bij werknemers. In drie verschillende modules, die bestaan uit een kort filmpje met daarna vijf meerkeuzevragen, wordt de verkoper getest op zijn kennis over Wecycle.

Milieustraatontwikkelingen in GRAM

Wecycle was in de januari-editie van GRAM goed aanwezig. GRAM, voluit 'Gemeentereiniging & Afvalmanagement', is het vakblad van NVRD en is bestemd voor diverse doelgroepen binnen de afval- en reinigingsbranche. Naast een aantal advertorials was er een stuk te lezen over veranderingen van de werkwijze op milieustraten. Onderzoek van de Inspectie voor Leefomgeving en Transport wees uit dat de huidige werkwijze niet in lijn lag met de wetgeving, waardoor aanpassingen vereist zijn. Het artikel in GRAM vertelt wat deze aanpassingen inhouden zodat de inzameling van flat panel displays en kleine elektrische apparaten met mogelijk lithiumbatterijen conform de regels wordt uitgevoerd. In de september-editie van GRAM wordt in meer detail ingegaan op de eerste ervaringen met het nieuwe inzamelsysteem. ◀

RECYCLEN VAN E-WASTE VOELT GOED!

Voorlichting en inzamelcampagnes vergroten de kennis over wat e-waste is, waar de inleverpunten zijn en hoe de verschillende soorten e-waste gemakkelijk en verantwoord afgedankt kunnen worden. Maar ze dragen ook bij aan een positieve productbeleving. Onderzoek van Motivaction toont naast een hoge inleverbereidheid (80 procent) ook aan dat 59 procent van de Nederlanders trots tot zeer trots is als hij zijn e-waste inlevert voor recycling. Recyclen van je e-waste voelt dus goed!

IMPACT CAMPAGNES 2019

- Ruim 240 miljoen contactmomenten
- Iedere Nederlander heeft gemiddeld 14 keer een uiting gezien van een e-waste inleverpunt.
- Verspreiding van 200.000 incentives met afbeeldingen van e-waste inleverpunten (duurzame geheugensteuntjes)

E-WASTE INLEVERPUNT	BEKENDHEID	GEBRUIKSINTENTIE
Locatie gemeentelijke milieustraat	84%	n.v.t.
Inleverbakken in winkels	74%	80%
Inleverbakken bij groothandels	72%	76%
Premium Pick-up partners	12%	80%

Waardering

Wecycle	7,7
Inleverbak in winkel	7,8

Beleving

59 Procent van de Nederlanders is trots tot zeer trots als hij zijn apparaat of lamp inlevert voor recycling.

Door de COVID-19 crisis is in 2020 een aantal campagnes verplaatst en/of aangepast.

Wecycle steunt de Nationale Recycleweek 2020

De producenten organiseren dit jaar geen overkoepelende campagne voor de Nationale Recycleweek. De stakeholders is verzocht zelf acties te organiseren om de inzameling van e-waste te stimuleren. Het platform heelhollandrecyclet.nl en de communicatiekit blijven hiervoor beschikbaar.

In aanloop naar en tijdens de Nationale Recycleweek voert Wecycle met verschillende partners campagne om de inzameling van e-waste te stimuleren.

EDUCATIE

UITREIKING WECYCLE RECYCLE CERTIFICATEN

Ruim 200 basisscholen ontvingen begin 2020 naast een beloning hun Wecycle Recycle certificaat met, afhankelijk van hun inzamelresultaat, 1, 2 of 3 sterren. Veel scholen deelden deze prestatie trots via socials en lokale media.

INZAMELRECORD KLEINE APPARATEN BIJ KINDERBOERDERIJEN

In 2019 hebben kinderboerderijen een record aantal kleine apparaten ingezameld, ruim 47.000 stuks. Een stijging van maar liefst 30 procent ten opzichte van 2018. Hiermee vervullen kinderboerderijen niet alleen een belangrijke verbindende functie voor buurtbewoners, maar helpen zij hen ook nog eens met recyclen.

MAASTRICHT
Kinderboerderij Daalhoeve helpt mee met recyclen

Kinderboerderij Daalhoeve in Maastricht heeft vorig jaar bijna 15000 kilo afgedankte elektrische apparaten ingezameld. Het staat daarmee in de top 3 van Nederland.

De Maastrichtse kinderboerderij heeft zichzelf dit jaar daarmee weer overtroffen met de inzameling van elektrische apparaten. Voor deze inzameling ontving de kinderboerderij een extra beloning van 250 euro van Wecycle, die in Nederland de inzameling en recycling organiseert van afgedankte elektrische apparaten en energiezinnige lampen. De organisatie steunt de kinderboerderijen vanuit een maatschappelijke sponsoring. Ruim 170 kinderboerderijen in Nederland zijn Wecycle-inleverpunt. In totaal werden er in 2019 ruim 47000 afgedankte apparaten ingezameld, maar liefst 30 procent meer dan in 2018. De ingeleverde apparaten laat Wecycle recyclen tot nieuwe grondstoffen. Daarnaast kunnen schadelijke stoffen niet in het milieu en wordt de uitstoot van CO2 verminderd. Elke kinderboerderij in Nederland kan inleverpunt worden waar bezoekers gratis afgedankte kleine elektrische apparaten kunnen inleveren. Als dank voor de inzet ontvangt de kinderboerderij jaarlijks een sponsorbijdrage van 250 euro. Dit bedrag kan de boerderij naar eigen inzicht besteden.

E-WASTE SCHATKAARTEN MET WINACTIE

Begin september gingen 192 scholen van start met de inzamelactie voor kleine apparaten en ontvingen ruim 1500 basis en bso scholen, Wecycle E-waste schatkaarten voor groep 7 en 8. De schatkaarten zijn tevens via de partner bibliotheken verspreid.

ACTIEPAKKET VOOR PARTNER KINDERBOERDERIJEN

Ter ere van de Nationale Recycleweek ontvangen 170 partner kinderboerderijen een actiepakket met communicatiekit en mini zoekpuzzels die ze kunnen uitdelen in ruil voor e-waste. Door de puzzel te maken, kunnen bezoekers ontdekken welke apparaten zijn ingeleverd voor recycling!

PROMOTIE E-WASTE INLEVERPUNTEN

TUINCENTRA AAN DE (KERST) LAMPENBAK

In de aanloop naar de feestdagen eind 2019 werd er aandacht gevraagd voor relatief onbekend e-waste dat massaal in de klikeo verdwijnt zoals kerstverlichting en LED-kaarsen. Klanten van partnertuincentra ontvingen bij inlevering van hun (kerst)lampen een gratis kinderboek (speciaal voor deze campagne geschreven). De actie werd aangejaagd via promotie op de Margriet Winterfair en lokale PR. De campagne werd mogelijk gemaakt door Stichting LightRec.

GROOTHANDEL HELPT KLANTEN RECYCLEN

In opdracht van Stichting LightRec en SVEG voerde Wecycle campagne om het gebruik van de Wecycle-inleverbakken bij ruim 600 groothandels te stimuleren. Onderzoek van Motivaction toont aan dat 70 procent van de mensen werkzaam in de bouw de e-waste inleverbakken vooral “handig” vindt.

2020, LED'S RECYCLE IN DE SUPERMARKT

Met deze boodschap werd het nieuwe jaar ingeluid. De promotiecampagne van de inleverbak bij de supermarkt voor alle soorten energiezuinige lampen was zowel online, via social media, op supermarktkarretjes als bij OV-punten te zien. De campagne is gevoerd in opdracht van Stichting LightRec.

KONINGS DAG 2020, DIGITALE KLEEDJES-MARKT, 3.2 MILJOEN ONLINE IMPRESSIES

Met een onlinecampagne via Facebook, Instagram en Google werden consumenten gestimuleerd apparaten die ze niet verkochten tijdens de digitale kleedjesmarkt apart te houden en later in te leveren bij de milieustraat.

KLUS KLAAR? RECYCLEN MAAR!

Na de enorme klusmarathon en de versoepelingen van de Corona-maatregelen werd campagne gevoerd om de inleverbakken bij bouwmarkten en tuincentra te promoten om te voorkomen dat al het ontstane e-waste in de kliko zou verdwijnen.

De campagne in opdracht van Stichting LightRec bestond uit een radio-spotje, out of home uitingen, influencers en pushberichten. Verder waren er ludieke online videos die zorgden voor een bereik van 7,2 miljoen impressies en een sterke toename van het aantal bezoekers van de zoeker.

In opdracht van SVEG ontvingen kluskampioenen een sporthanddoek bij de inleverbak van diverse grote bouwmarktketens in ruil voor hun afgedankte elektrische (tuin-) gereedschap. Op de sporthanddoek staat niet alleen een kampioensbeker afgebeeld, maar ook een geheugensteuntje om altijd te recycelen bij de bouwmarkt.

OPGEBRAND? RECYCLE LAMPEN IN DE SUPERMARKT

Na een lange thuisblijfzomer zijn de lampen opgebrand. Via een radiocampagne, aangevuld met fysieke en digitale geheugensteuntjes rondom de supermarkt en een online video wordt Nederland opgeroepen hun kapotte led- en spaarlampen tijdens het boodschappen doen, direct te recycelen.

GEMEENTEN

Inwoners van partnergemeenten ontvangen een gratis puzzel (500 stukjes) bij inleveren van e-waste op de milieustraat, op=op. Op de puzzel staan verschillende inleverpunten en andere duurzame keuzes vermeld.

RETAIL & KRINGLOOP

In opdracht van Stichting LightRec ontvangen klanten van Blokker, BCC, bol.com en de partner-kringloopwinkels in de aanloop naar de Nationale Recycleweek een Jekko met gratis AR game en maken ze kans op een smulpakket! Influencers en een online video jagen de instore campagne aan.

AWARDS ALS INSPIRATIE VOOR PROFESSIONELE ONTDOENERS

In opdracht van Stichting LightRec en SVEG ontvangt een aantal partners een Award als dank voor hun inzet en om correcte inzameling en recycling van e-waste verder te stimuleren.

VOORLICHTING EN INSTRUCTIES DUURZAME KEUZES

DE ONLINE COACH HELPT VERDER

Na het succes van de eerste Recycle coach is de afgelopen maanden gewerkt aan het opleiden van een nieuwe. In de online campagne van maart hielp deze Recycle coach bij recyclevragen zoals waar laat ik mijn grotere apparaten en hoe recycle ik mijn mobieltje veilig? In korte videos wordt op een toegankelijke manier aandacht besteed aan e-waste van vooral veel 50-plussers, de doelgroep die centraal staat in deze campagne. Het huis van 'empty nesters' is niet zo 'empty' als ze denken. Via watismijnapparaatwaard.nl en watismijnlampwaard.nl krijgen ze meer informatie en worden ze geleid naar een e-waste inleverpunt in de buurt.

INFLUENCERS GEVEN HET GOEDE VOORBEELD

Promotiecampagnes worden regelmatig aangevuld met de inzet van influencers. Via deze vorm van (hyper) targeting kunnen doelgroepen effectief worden bereikt.

Recycle-instructies worden op een natuurlijke manier in dagelijkse bezigheden verwerkt.

Bedankt voor het apart houden van lampen en ander e-waste tijdens de lockdown!

WECYCLE VLOGGER

Samen met Wecycle vlogger Annelot krijgen consumenten een kijkje achter de schermen bij verschillende activiteiten. Er was een verslag vanaf de Margriet Winterfair waar een Jekko werd opgehaald en bezocht ze Jarige Job, het goede doel van de basisscholen inzamelactie om te laten zien hoe oude apparaten een verjaardagsbox opleveren voor kinderen die het moeilijk hebben.

12 - 18 OKTOBER
NATIONALE RECYCLEWEEK
bedrijven recyclen!

Wat is e-waste?

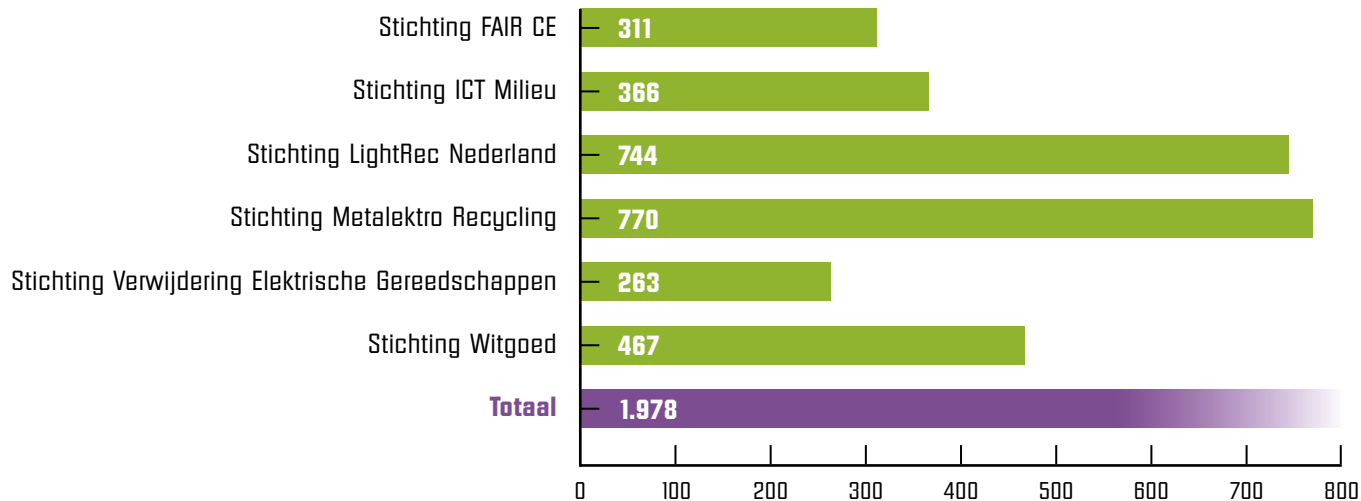
A Afgedankte apparaten en lampen   B Oude e mails

Nederland wordt een recyclepiegel voorgehouden en online uitgedaagd om de Heel Holland Recyclet quiz te spelen om zo hun kennis van duurzame keuzes te testen.

DEELNEMERS NVMP

Aantal deelnemers* (per 1 september 2020)

* Een aantal producenten en importeurs is deelnemer in meerdere productstichtingen. Het totaal aantal individuele bedrijven is 1.978.

